

Innhold

Innledning	1
Slik startet Esben med å bruke Klassesetrvivsel	1
En uventet problematikk	3
Sosiogram - en liten forklaring	4
Tiltak og løsninger	5
Mer enn bare «fornemmelser»	6
Oversikt og rask screening.....	7
Konklusjon	7

En lærers beretning fra klasseværelset

...eller en historie om, hvordan Klassetrivsel brukes av Esben, som er hovedlærer for en 6-klasse.

Innledning:

Her kan du lese Esbens historie fra klasseværelset. Esben er lærer i en 6-klasse. Fra Skolevisioners side har vi valgt å kun kalle ham Esben og heller ikke nevne navnet på Esbens skole. Det har vi valgt fordi vi vil sikre at Esbens elever ikke skal kunne gjenkjennes. Selv om Esben og hans klasse herved blir anonyme, så kan hans erfaringer med Klassetrivsel absolutt være inspirerende og vi håper du har lyst til å lese den.

Tekstens hovedpunkter er:

- Hvordan Esben startet med å benytte Klassetrivsel
- Oppdagelsen av en spesiell problematikk i Esbens klasse
- En liten forklaring på Klassetrivsels sosiogrammer
- Tiltak og løsningsmuligheter i forhold til problematikken
- Hvordan Klassetrivsel støtter Esbens «fornemmelser»

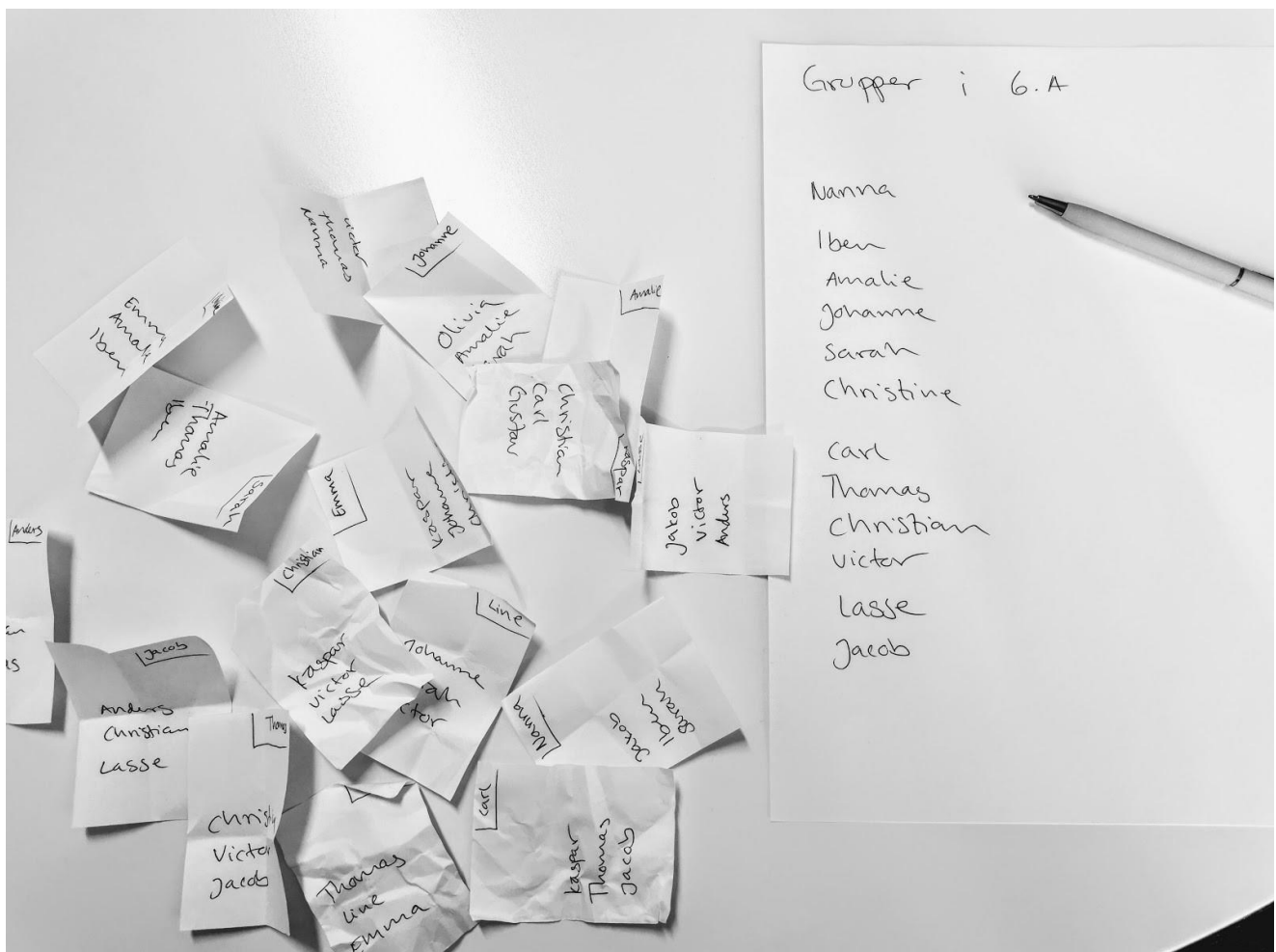
God leselyst!

Slik startet Esben med å bruke Klassetrivsel

Den skolen hvor Esben er ansatt bruker Klassetrivsel som en fast del i undervisningen. Flere ganger i året følger skolens lærere, ledelse og andre ressurspersoner hvordan trivselen til de enkelte klassene i skolegangen er. Av denne grunn er langt de fleste lærenre i skolen vant til å benytte Klassetrivsel og flere velger, som Esben, å utføre sine egne undersøkelser ad hoc og som supplement til de obligatoriske undersøkelsene som er fastlagt fra ledelsens side. Det gjør de fordi de synes det bidrar til deres overblikk og det gir dem et godt grunnlag å bygge sine trivselstiltak på.

Esben er en av de lærerne som ser en klar fordel ved å benytte Klassetrivsel utover de «skjemalagte» undersøkelsene. Han forteller oss at han gjerne bruker Klassetrivsel, når han skal sette sammen arbeidsgrupper og det var også det behovet som først motiverte ham til å benytte Klassetrivsel. Muligheten verktøyet gir i forhold til å lage arbeidsgrupper ut ifra elevenes egne valg, gjør det raskt og enkelt for læreren/pedagogen å lage nye grupper, hvis det f.eks er tid for den årlige klasseturen.

På bildet her kan du se et eksempel på hvordan Esbens hverdag med gruppedannelse så ut før han begynte å bruke Klassetrivsel. Hvis du er lærer eller pedagog så er du helt sikkert kjent med de små lappene med elevenes navn, som du har måttet sitte med en sen kveldstime eller en søndag ettermiddag.

1 Gruppedannelse - Skolevisjoner

Med tiden er Esben imidlertid begynt å bruke Klassesetivsel til litt mer enn å lage gode arbeidsgrupper. Nå ser han også alltid etter bestemte konstellasjoner, og det er særlig én historie han fremhevet, da vi snakket med ham.

En uventet problematikk

Esben og hans kollega som begge arbeider sammen om den 6-klassen som Esben er hovedlærer for, hadde i en periode hatt følelsen av at det var en gutt som stakk seg litt ut. Begge lærerne trodde at gutten sikkert ville være plassert i toppen av guttegruppens hierarki, fordi han fremsto som sosialt sterk. En slags «leder» for guttegruppen om du vil.

De to lærerne satte opp og utførte en Klassesetivsel-undersøkelse for å «ta temperaturen» på trivselen i klassen. I undersøkelsen var også sosiometriske spørsmål, som blant annet brukes til å generere sosiogrammer¹.

Undersøkelsen ble gjennomført og da de leste rapporten fikk de to lærerne seg en overraskelse, som de ikke hadde regnet med i forhold til den før omtalte gutten.

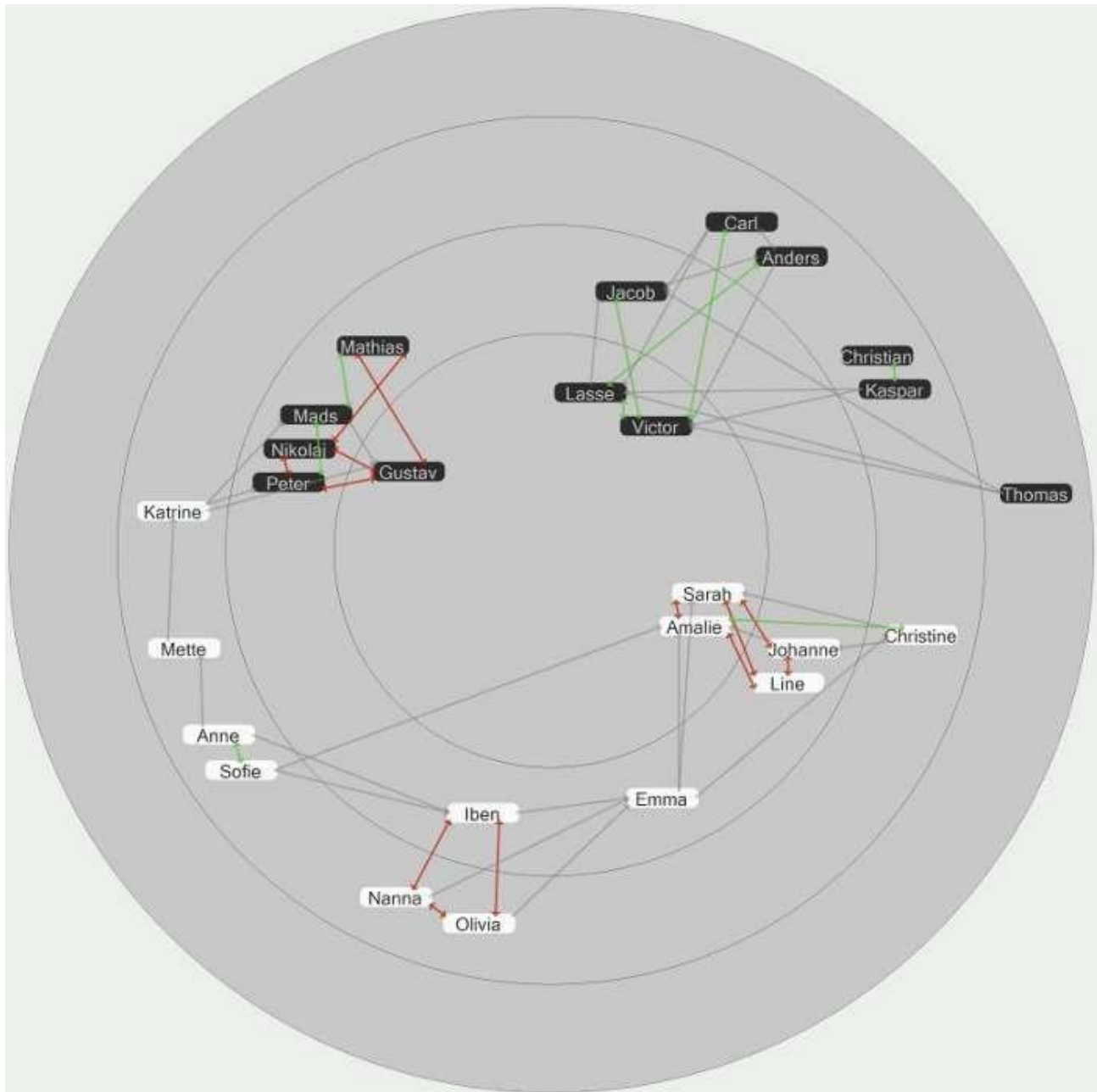
Undersøkelsen viste at gutten slett ikke ble valgt av noen av sine klassekamerater.

Følelsen som begge lærerne satt med etter å ha observert klassen i mange timer, den var helt motsatt. De hadde en forventning om at gutten ville stå i midten av sosiogrammet, men det viste seg å ikke være tilfelle. Gutten sto helt for seg selv ute i kanten av sosiogrammet.

Her hører det med en liten forklaring, for hva vil det si at gutten står i kanten av sosiogrammet?

¹ For opplysninger om sosiometri se: <https://klassesetivsel.no/funksjoner/>

Sosiogram - en liten forklaring

2 Demo-undersøkelsen - Skolevisjoner

Her ser du et sosiogram, som er hentet fra Klassetrivsels Demo-undersøkelse. Alle navn er fiktive. Se ute på høyre side. Her får du øye på «Thomas». Thomas står i sosiogrammets ytterste ring. Når han står der ute betyr det at han ikke har blitt valgt av noen fra klassens øvrige elever. Thomas velger seg selv inn i den ene av Demo-undersøkelsens guttegrupper. Han velger «Jakob», «Lasse» og

«Victor», men som det også fremgår så velges ikke han selv av noen i den guttegruppen, som han selv velger seg inn i. Dette plasserer ham ute i kanten av sosiogrammet og den konstellasjonen bør alltid få lærerens/pedagogens alarmklokker til å ringe. Som lærer bør man være oppmerksom på grunnen til at Thomas er plassert ytterst. Det kan være naturlige forklaringer. Kanskje er Thomas en del av en guttegruppe i en annen klasse (kanskje sjakkklubben i parallellklassen), som han bare ikke har mulighet til å velge ifm. Klassetrivsels-undersøkelsen. Her må det vurderes nøye, hva man kan (eller skal) gjøre, for å hjelpe Thomas til å få sterkere relasjoner til guttegruppen og/eller klassens øvrige elever, såfremt det er behov for det. Hvis Thomas har de relasjonene han har bruk for på tvers av andre klasser, så bør man som lærer huske å ta høyde for dette i sine tiltak.

Ta en titt på sosiogrammet igjen. Hvis du ser på den innerste sirkelen, så ser du at fem av klassens elever befinner seg her. At de er plassert her betyr at det er de elevene, som er valgt flest ganger av klassens øvrige elever. At en elev er plassert i den innerste sirkelen vitner om at den gjeldende eleven har et stort og solid nettverk av relasjoner avhengig av den sammenhengen spørsmålet er knyttet til. Jo lengre vi beveger oss ut gjennom sosiogrammets sirkler, jo færre relasjoner har eleven og desto mer oppmerksom skal man være som lærer/pedagog for klassen.

La oss gå tilbake til Esben og hans 6-klasse.

Tiltak og løsninger

Esben og hans kollega ville arbeide med det mål for øyet å få gutten mer inkludert i klassens fellesskap. De besluttet å ta en samtale med gutten om hvordan han hadde det og for å høre hans egen oppfattelse av trivselen sin. Gutten ga ennå ikke uttrykk for at han trengte noen å være sammen med i friminuttene. Ei heller ga han uttrykk for at han følte seg utenfor eller valgt bort. Det er selvfølgelig bra, men da Esben og kollegaen ønsket at gutten heller ikke på sikt skulle få slike opplevelser, ville de sette i gang forskjellige tiltak.

Esben og kollegaen velger å involvere guttens foreldre ytterligere, for å bli enige med dem om at de skal støtte opp om at sønnen får flere forhold til de andre elevene i klassen. De kan oppmuntre han til å delta i arrangementer og ellers støtte ham i å være oppsøkende i forhold til å lage avtaler med flere forskjellige elever i klassen.

Videre pratet Esben og kollegaen med de øvrige guttene om de skulle forsøke å inkludere gutten litt mer i sine daglige aktiviteter.

Han forteller oss at han og kollegaen nå klart føler, at gutten inkluderes mer i klassens fellesskap. De har planlagt en ny undersøkelse for å overvåke og følge opp problematikken etter sommerferien, når tiltakene har hatt litt tid til å «virke»: Imidlertid har de to lærerne allerede hatt enda en samtale med eleven. I den samtalen fortalte eleven at han er glad og føler seg som en del av klassefellesskapet. Det er begge lærerne svært glade for og de forventer at de har avverget mistriivsel hos den gjeldende eleven, før det ble et problem. De har arbeidet i forkant med klassens trivsel.

Mer enn bare «fornemmelser»

Esben forteller, at en av de klare fordelene han opplever med å bruke Klassetrivsel i arbeidet sitt, er at han får konkrete og objektive data å arbeide ut ifra. Alle lærere og pedagoger kjenner til begrepet «fornemmelser», men for de som kanskje ikke er så kjent med begrepet, så utdypes vi det litt her. En «fornemmelse» er en magefølelse - det som læreren eller pedagogen synes i forhold til en klasse eller en elev. Det kan være vanskelig å beskrive nøyaktig hvorfor man som lærer eller pedagog har en bestemt oppfattelse av en elev. Man har kanskje overvært en situasjon, eller hørt en tøff kommentar, som resulterer i en fornemmelse av at en elev eller en klasse har en bestemt utfordring. Ofte har man ikke annet enn en «fornemmelse»

og, når man som lærer skal forklare den gitte problematikken til en annen kollega, kommer man ofte til kort og må ty til å si at det er noe man (subjektivt) synes om en klasse, elev eller situasjon.

Når Esben benytter Klassetrivsel, får han mulighet til å sjekke disse «fornemmelserne» nærmere. Som med gutten fra 6 klasse, så «syntes» både Esben og kollegaen, at drengen måtte være i toppen av klassehierarkiet, men de opplysningene de fikk

Faktaboks

"Fornemmelser"

"Fornemmelser" er den magefølelsen man som lærer/pedagog har om en klasse, en elev eller en gitt situasjon. Det er den subjektive opplevelsen og følelsen man har om en klasse, som man danner seg etter å ha observert og vært sammen med en klasse eller en elev.

"Fornemmelser" kan være vanskelige å forklare da det bare er en følelse av hvordan tingenes tilstand er.

fra Klassetrivsel stemte ikke overens med denne «fornemmelsen». Klassetrivsel-rapporten åpnet altså opp for en virkelighet, som de ikke kjente til.

Andre situasjoner hvor Esben forteller at det er rart å ha annet og mer enn sine egne «fornemmelser» er ved blant annet skole-hjem-samtaler og ved diskusjon om klasser med kolleger. Her gir Klassetrivsel-rapportene en felles forståelse av klassen og dens dynamikk. Den felles forståelsen, uten rapportene, må du bruke mye tid på å spore opp.

Oversikt og rask screening

Esben forteller at han alltid ser etter elever, som står for seg selv mellom klassens grupperinger. For eksempel er det helt naturlig å ha grupperinger i klassen, slik at den er delt opp i to guttegrupper, nemlig de guttene som spiller fotball og de guttene som ikke gjør det. Hvis du ser tilbake på sosiogrammet vist tidligere, vil du også legge merke til de to naturlige guttegruppene. Den ene guttegruppen er «fotballguttene» og den andre gruppen er «dataspillguttene». Her finner Esben det svært viktig å holde øye med de elevene, som står utenfor disse gruppene. Hvis han oppdager elever som står for seg selv, så undersøker han det alltid nærmere, slik det også var tilfellet med den før omtalte gutten fra 6. klasse.

Konklusjon

Det vi kan konkludere med etter vår samtale med Esben, er at han er meget glad for å kunne benytte Klassetrivsel. Han opplever at verktøyet understøtter arbeidet med elevenes trivsel, på en måte som gjør at han føler seg godt rustet. I tillegg til å føle seg godt rustet, er tiden han sparer på å forberede arbeidsgrupper for elevene også en viktig faktor. All den tiden som Esben nå ikke behøver å bruke på den prosessen, kan han nå i stedet bruke på kjerneoppgaven sin - nemlig elevene.